

Irizar Berri

(Izar Berri)

NAZABAL GARMENDIA familia

IZAR BERRI Saturdi edo Urreta auzoan dago. Etxe berria egin zuten 1947an, eta etxe-jabeak dira. Aurretik, baina, 1936an erosi zioten *Irizar Berkoa* baserria bizkonderen bati, Clemente Lasa, Ebaristoren aita, ordezkari zela. Lehengo izena *Izar-Azpikoa* zen. Inguruko soro eta parajeen izenen artean dira *Goiko-soro*, *Etxagu*, *Kokoso*, *Lu-berri-Malkorra*.

Saturdira bitarteko bidea 1953an egin zuten eta etxerainoko bidea, berriz, 1967an, auzolanean eta eskarabila erabiliz. Eskolara oinez joaten ziren, ordubete edo ordu eta erdiko bidea eginez.

1951n ezkondu ziren Zaldibiko *Urtugone* baserriko Milagros Garmendia eta Joxe Mari Nazabal. Ezkondu zirenean etxean bizi ziren aita, Joan Ramon, Joxe Antonio eta Teodora (*Arrupe* baserrikoa), Iñaxio, Angel, Joxe Manuel eta Bixente osaba-izebak.

Familia honetan lau anaia artzain ziren. Joxe Inazio (Joxixio) udan egoten zen *Oabiel* saroian, eta negua igarotzen zuen Oiartzungo Gurutze auzoko *Anderri* eta *Altzi* baserrietan.

Bixente egoten zen (eta gaur bere seme Jeronimo) *Kutixao* saroian eta neguan Oiartzunen *Sein* baserrian. Angel *Pabe* saroian (Pagaben) egoten zen eta neguan Oiartzunen, *Irastortza* baserrian eta *Peluerrin*. Patxi *Paben* eta neguan Oiartzungo *Aingibel* baserrian. Gero Iparraldera joan zen eta hantxe bizi izan zen.

Joxe Mari Nazabal eta Milagros Garmendia Zaldibin ezkondu eta Bilbora joan ziren hiru egun pasatzera. Norabait joan behar zela eta Bilbo aukeratu zuten eta hara iritsitakoan zain egon ziren hoteletik

bezere bila etorriko zirelakoan eta bertaraino eramango zituztelakoan. Hurrengo egunean zerbait egin behar eta pentsatuta zeuden zinera joatea eta baita joan ere. Eta han zer, eta non topatzen duten *Azpikotxeko* Gaxpar, eta denak elkarrekin joan omen ziren zinera. Hiru seme-alaba izan zituzten: Ramon, Kontxi eta Santos.

Hurrengo belaunaldian, 1978an ezkondu ziren Ramon, *Izarko* semea eta *Konportako* Axun Etxabe. Aldaban ezkondu eta otordua Zumarragako Etxeberrin egin zuten.

Bizimodu gogorra izan dute baserrikoa. Lau edo bost behi eta txerriak zituzten. Eta Ramon Fabrikan hasi zen 1970 aldean.

Gaur egun Ramon eta Maria Axunen seme Gariokitze jarraitzen du baserrian, bizimodua bertatik ateratzen duelarik.

Baserriaren arrastoa idatzietan

Baserri izenari *berri* ezartzeak berak ondo adierazten duen bezala, izango zen aurretik izen bereko beste baserri bat. Eta 1783an behintzat agertzen da *Irizar Zarra* izeneko baserria, ordezkari bakarrarekin agertu zena Aralar eta Enerioren probeste eta jabetzari buruzko bileran. Ziurrenera ordurako *Izarberri* ere egina izango zen, bestela ez baitzuen *Irizar Zarrek* bere izena hartuko. Beste alde batetik, ez da ahaztu behar *Irizar* hitzak berez "hiri zahar" adierazten duela eta gune hori askoz aurreragotik izango zela bizitoki iraunkorra.

Pasadizoak

Adin handiko artzaina

Iñaki Linazasoro idazleak eta Aralarko ezagule haundiak, *La otra Guipuzcoa* liburuan, Juan Ramon Nazabal-i, honek 93 urte zituela egindako elkarrizketa batean kontatzen du nola adin handi horretan oraindik jarraitzen zuen artzain eta nola bere pottokan gaztak eta arkumeak hartuta joan ohi zen Igaratzatik Tolosara larunbatero feriara, eta Tolosako Agustín tabernan lagunekin bere otordua eginda itultzen zen Igaratzara, Oabiel txabolara.

Hiztunegia

Milagros hiztuna izan sobrare, eta eskolara gustura joan arren asko sufritzen omen zuen. Joakina Ripalda zen maistra eta anillo beltz handi bat jartzen omen zion euskaraz hitz egiten zuenean, eta Milagrosek erdaraz ez zekienez, eskolan belauniko egon behar izaten omen zuen maistraren ondoan.

Informazio emaila: Milagros Garmendia

Ezkerretik eskubira: Teodora Mimendia eta Joxe Antonio Nazabal (senar-emazteak), Joan Ramon (aita), Joxe Mari eta Milagros (senar-emazteak), Ramon, Kontxi eta Santos (seme-alabak).

Angel Nazabal

Joxe Mari Nazabal eta Milagros Garmendia.

Ramon, Kontxi, Milagros (ama), Joxe Mari (aita) eta Santos.

Joxio (semea) eta Juan Ramon Nazabal (aita).

Fallecimiento de Juan Ramón Nazábal y Lasa, patriarca, de Zaldivia y el monte Aralar

Cuando todos los síntomas le eran favorables y nada hacía presagiar el triste desenlace, también este simpático y dinámico abuelito de Zaldivia, cuya figura era tan popular, nos ha dado el "adiós" definitivo al filo de sus 93 años, a pesar de nuestra coronada de que superaría el siglo de existencia, a juzgar por las apariencias. El triste suceso ocurrió el pasado viernes, día 3 de los corrientes, a las cinco de la tarde, en el suceso "Izar-Berri". Incansable pastor del monte Aralar, cuyas cimas y laderas más que recorrer "vulgo" con singular predilección durante tantos años, a semejanza de un pequeño milano, recibió el tributo de admiración y expresión de cariño por parte de los montañeros asiduos al citado monte, por reconocerse al bueno de Juan Ramón sus muchos méritos del prototipo del pastor fuerte y virtudes raciales como el patriarca indiscutible del Goyerri guipuzcoano, en un acto sencillo celebrado años atrás en Igaratz.

Era también infatigable setalari y buen pronosticador del tiempo, como buen oleador del horizonte, merced a su vida en las alturas y la experiencia de su longevidad. Frequentaba los mercados de Villafranca con asiduidad metódica, no dejando de visitar periódicamente a su hijo residente en Bayona, haciendo salidas a Oyarzun, Tolosa y San Sebastián hasta poco antes de su florada muerte, y ello son más acompañamiento, a pesar de su avanzada edad, que la clásica boina, la "makilla" de patriarca y la legendaria blusa, atributos que le daban opción al título mencionado.

Ahora que se extingue cada vez más la simpática estampa del pastor vasco, vemos difícilmente se repita el caso del archiconocido andarín Juan Ramón, al cual, por fin, cuando menos lo esperábamos, se ha medido en un bien ganado sueño de los justos este

hombre pequeño de cuerpo pero grande en alma y hechos. Lamentamos de veras su despedida por cuanto supone su pérdida en Zaldivia y contornos, donde se le profesaba un especial cariño y admiración, y si bien nos consuela el pensamiento de que ha "volado" al cielo, del que tan cerca solía estar en este mundo, porque gustaba de estar muy

Zaldivia entera llora la muerte de su «artzai» Juan Ramón Nazábal, al filo de 93 años

arriba, al margen de la marisma de odios y pasiones, difícilmente nos resignamos a no verle más a nuestro tan querido Juan-Ramón. Descanse en paz. — C.

Igaratzan Joan Ramonen omenaldi egunean: Joxe Larrañaga, Joan Ramon Nazabal (aita) eta Patxi Nazabal (semea).